

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia XC. Recensentur breviter parvitates materiæ in reliquis
præceptis secundæ Tabulæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

nat, ut merito graviter reprehendendum sit ac dissuadendum à confessoriis.

CONFERENTIA XC.

Recensentur breviter parvitates materie in reliquis præceptis secundæ Tabulæ.

163. **Q**uæ sunt potissimum circa injustam læsionem proximi in bonis famæ, honoris, & fortunæ, utpote I. *in iudicio temerario*; ut si temerè iudices de proximo in re levi v. g. mentiri jocosè, esse crapulatum, distractum in precibus &c. II. *In detractiõne, vel contumelia*: ut si narres de altero præsentem vel absentem defectus veniales, vel naturales tantum, secluso alio gravi incommodo. III. *In usura*: etsi enim usura sit, quidquid ultra sortem mutuatam injustè accipitur, tamen minimum quid esse usuram mortalem, à ratione prorsus alienum est. IV. Maximè in furtis omnium consensu datur parvitas materie à mortali excusans; ut si homini diviti fureris unum vel alterum cruciferum. At difficultas sat magna est, quænam sit materia magna & sufficiens ad furtum mortale: & quænam sit materia parva certò excusans à mortali? quod enim parvum quid censetur respectu divitis, magnum est respectu pauperis. Quare pro resolutione distinguenda est materia furti in *absolutam*, quæ est absque relaxatione particulari ad personam ditiores vel pauperiores: & in *respectivam*: quæ scilicet non secundum se absolute; sed cum habita relatione ad circumstantiam personæ, gravis vel levis esse possit: Itaque sit

164. **RESOLUTIO**: Materia furti gravis, & suffi-

sufficiens ad peccatum mortale *absoluta* & respectu
 cujuscunque etiam opulentissimi, Regis, Principis &c. sunt duo circiter ducati: *respectiva* verò ad
 conditiones personarum, est illa, quæ sufficit ad
 victum unius diei tali personæ, cui ablata est. Ita
 in terminis *noster Patrit. hic n. 26.* e. g. si à mercato-
 re valde divite fureris duos florenos circiter: à ci-
 ve mediocriter divite florenum, aut duodecim Ba-
 zios: à paupere mendico aliquot cruciferos, vel
 etiam nummos, quibus se uno die utcumque aliui
 fet. Citatur *Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. n. 3. Bonacin. Na-
 var. Dian. & alii.* Ratio autem est: I. de *quantita-
 te absoluta*: quia sicut alia peccata Reipublicæ per-
 niciofa prohibentur graviter ut intrinsecè mala, non
 propter damnum actuale præcisè, quod afferunt,
 quando semel fiunt, sed multò magis propter dam-
 num habituale, quod afferrent sæpius repetita, si se-
 mel sine gravi culpa licerent v. g. Revelatio Sigilli
 confessionis prohibetur graviter ut intrinsecè ma-
 la, quia licet semel facta ob gravissimam causam,
 puta proditoris detegendæ, non afferret detrimen-
 tum Sacramento pœnitentiæ, afferret tamen gravis-
 simum, & ex osum redderet Sacramentum ex eo,
 quod si vel in unico casu ob gravissimam causam
 liceret, semper metueret pœnitens, ne fortè confes-
 sarius talem causam apprehendens peccata sua re-
 velet, & sic de cæteris: atqui eadem omnino ratio-
 ne in proposito furtum prohibetur ut intrinsecè
 malum, & grave peccatum ex genere suo, non præ-
 cisè ob damnum actuale, quod afferret furando
 v. g. Principi unum vel alterum ducatum, medio-
 criter diviti unum florenum, aut victum unius diei,
 sed

sed etiam ob damnum habituale, quod afferret sæpius repetitum, si semel citra grave peccatum liceret in tanta quantitate. Jam ergo licet revera furtum unius vel alterius ducati à principe vel alio ditissimo: unius floreni ab alio divite, semel factum eidem nullum vel saltem exiguum causaret detrimentum; causaret tamen maximum detrimentum, si semel in tanta quantitate liceret. Tunc enim ex hominum malitia, avaritiæque innata, multiplicarentur ejusmodi furta, ex quorum frequentia maximum damnum etiam ditissimis sequeretur: ac consequenter in tali quantitate assignata cenferi debet prohibitum graviter & sub peccato mortali. Secus est de furtis minoris quantitatis, ex quibus non tam facile sequitur tantum damnum, eo quod homines sciant se sine peccato mortali posse aliquid minutum furari; quia peccatum veniale, licet minus absterreat, tamen ob minus lucrum etiam minus invitat ad illa furta minutiora.

165. II. Respective verò ad conditiones personarum per se notabile damnum infertur auferendo talibus eam quantitatem, quæ ad victum unius diei sufficeret, juxta modos assignatos. Quin etiam pauperi operario, qui diurno labore ad sui sustentationem plus lucrari non potest, furari unum Bazium, aut sex crucigeros, mortale erit: quia tali furto majus damnum infertur tali pauperculo, quam diviti furando integrum florenum vel etiam ducatum. Item valde pauperi etiam aliquot nummos auferre, quibus ad victum valde indigeret, mortale est eadem ratione. Idem dicendum de eo, qui auferret pauperi sartori acum, quam unicam

habet, nec facile potest aliam procurare: ibi enim est lucrum cessans. Ita *Navar. c. 17. n. 2. Laym. & Lug. cum & apud Patrit. n. 26.*

III. Denique constans est apud omnes, etiam, qui furatur, quantumvis minimam rem, si habeat animum accipiendi quid magnum, peccare mortaliter affectu, etsi non effectu: de quo S. Hieron. in Epist. ad Titum c. 2. non enim id, quod furto ablatum, sed mens furandi attenditur.

CONFERENTIA XCI.

Unde desumenda est quantitas magna
& parva?

166. **S**ensus quaestionis est, undenam sciri possit aliquem peccare mortaliter vel venialiter tantum 1. Lectione librorum haereticorum? 2. percussione Clerici 3. in omissione Horarum Canonicarum 4. quanto tempore liceat laborare in die festo, ut non peccet mortaliter? Quantum quis audeat comedere die jejunii in collatione vel pertina citra fractionem jejunii? Pro solutione supponendum est 1. magnitudinem & parvitatem rerum praeciptarum discendam esse ex ipsa re secundum se spectata: 2. ex comparatione ad totum, quod praecipitur: 3. principaliter ex ordine ad finem praecipti. v. g. quando quaeritur an omittere unam horam canonicam: laborare una hora in die festo, sit materia magna vel parva? considerandum est an secundum se sit quid magnum vel parvum? 2. an comparatione ad totum officium Canonicum vel ad totum diem festum, una hora sit quid notabile? 3. principaliter, an fini

intento